# СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 176. Джерзи Ситі, Н. Дж., вівторок, 30. липня, 1929. VOL. XXXVII. No. 176. Jersey City, N. J., Tuesday, July 30, 1929. THREE CENTS.


## ВЕЛИКИЙ БУНТ ВЯЗНІВ У НЮЙОРСЬКІЙ СТЕЙТОВІЙ ВЯЗНИЦІ

**2 УБИТИХ І 15 ПОРАНЕНИХ, А ЧОТИРОХ УТІКЛО З ВЯЗНИЦІ. ВЯЗНІ ЗАХОПИЛИ АРСЕНАЛ І ПІДПАЛИЛИ ВЯЗНИЦЮ. БІЙКА З НИМИ ТРИВАЛА 5 ГОДИН.**

ОБОРН, Ню Йорк, 29. липня. — Вчора вибух бунт 1,700 вязнів у стейтовій вязниці. Підчас денної прогульки на подвірю вязниці один з вязнів бризнув у лиця двох сторожів амонію, яка осліпила їх на довший час. Це був сигнал до повстання. Вязні захопили в цих сторожів ключі від вязничого арсеналу. Швидко узброївшись, вони хотіли вирватися на волю, але їх стримала тюремна охорона.

Між вязнями й охороною вивязалася гаряча перестрілка, що тривала яких пять годин. Вязні підпалили кілька окремих будинків на вязничному подвірю, що завдало шкоди більш як на 250,000 долярів. Підчас бійки були 2 вязні вбиті, а поранено 4 з охорони та 11 вязнів, між ними одного так тяжко, що не виживе.

Користаючи з замішання, чотири вязні втікли на вкрадeному автомобілі. На допомогу вязничій охороні переведено частинну мобілізацію 108 полку нюйорської національної ґвардії, але змобілізованим не довелося брати участи у вгамуванню бунту, бо вязнича охорока в числі 150 душ сама справилася, пустивши в діло скорострілы.

Прибувші пожарні сторожі з Оборну, Сиракюз та з інших ближчих місцевостей ледви припинили пожежу.

## ПОЛІЦІЯ ВРЯТУВАЛА БОЛЬШЕВИКІВ.

**КИТАЙЦІ ПОБИЛИ КОМУНІСТИЧНИХ ПРОМОВЦІВ. ПОЛІЦІЯ ПОСОБИЛА ІМ ВРЯТУВАТИСЯ НА ЕЛЕВЕЙТОРІ.**

НЮ ЙОРК, 29. липня. — Група комуністичних агітаторів появилася в місцевій китайській дільниці в районі Четам Сквер. Комуністи прийшли з плякатами, на яких були виписані гострі комуністичні клички проти китайського національного уряду та заклики боронити Радянську Росію.

Як тільки ці комуністичні агітатори влаштувалися на своїх скринках з мила й почали промови проти китайського уряду, навколо них зібралися натовпи Китайців. Не довелося довго чекати, як Китайці декого з промовців стягнули зі скриньок і дехто побили, погрожуючи жорстоко розправитися. Переляканих комуністів-агітаторів урятувала поліція, давши їм можливість втекти на стацію елевейтора, щоби як найскорше виїхати з китайського району.

## АВТОМОБІЛЕВА КАТАСТРОФА.

**ПОЛІЦІЙНИЙ АВТОМОБІЛЬ ЗУДАРИВСЯ З БОСОМ. ОДИН ПОЛІЦАЙ УБИТИЙ. 11 ПОКАЛІЧЕНИХ.**

НЮ ЙОРК, 29. липня. — У неділю ранком на розі 5 евеню та 46 вулиці зі страшною силою зударився поліційний автомобіль з босом, що переїздив евеню по 46 вулиці. Підчас цього зудaрення один поліцай був так тяжко покалічений, що скоро вмер у шпиталі. Крім того поранено 4 поліцаїв та 7 пасажирів, що їхали босом.

Кажуть, що причиною катастрофи було те, що поліційний автомобіль гнав зі страшною скорістю в той час, як світляний сиґнал, що реґулює рух по евеню, показував „стап". Крім того цей автомобіль не подавав сиґналів ні сиреною, ні дзвінком, що він мав робити по правилам їзди.

## ВІРИТЬ У МОРСЬКЕ ОБЕЗЗБРОЄННЯ.

**ПРЕЗИДЕНТ ГУВЕР ПЕВНИЙ, ЩО ПОРОЗУМІННЯ АМЕРИКИ З АНГЛІЄЮ В СПРАВІ МОРСЬКОГО ОБЕЗЗБРОЄННЯ ПРИВЕДЕ ДО ЗАГАЛЬНОГО ОБМЕЖЕННЯ ЗБРОЄННЯ НА МОРІ.**

ВАШИНГТОН, 29. липня. — Президент Гувер, що тепер повернувся до Вашингтону з коротких вакацій, висловив задоволення з приводу того, що питання обмеження морського збросння Англії та Америки стоїть на добрій дорозі. Він певний, що коли Англія та Америка осягнуть між собою порозуміння, то в 1931 році, коли відбудеться міжнародня конференція по обмеженню морського збросння, вона буде мати повний успіх.

## БУДУТЬ ЛІТАТИ 500 ГОДИН.

**АБО И ДОВШЕ, ПОКИ ВИТРИМАЄ МОТОР ЛІТАКА. ВЖЕ ТРИ НЕДІЛІ В ПОВІТРІ.**

СЕН ЛЮІС, Мізурі, 29. липня. — Літак „Сен Люіс Робін" уже майже 400 годин, як без перерви літає в повітрі. Летуни заявили, що вони думають літати 500 годин, або навіть більше, якщо витримає мотор. Це вже кінчається шіснацята доба, як вони безперервно літають.

Крім поповнення запасів бензини в повітрі летуни також замінили деякі частини мотора, що можна було змінити, не спиняючи його.

## НЕ ПОВЕЛОСЯ.

**РОЗБИВСЯ ЛІТАК, НА ЯКОМУ БРОМЛЕЙ ХОТІВ ПЕРЕЛЕТІТИ З АМЕРИКИ ДО ЯПОНІЇ.**

ТАКОМА, Вашинґтон, 29. липня. — При спробі піднестися в повітря розбився величезний літак, на якому лайтнант Бромлей хотів перелетіти з Америки до Японії. Причиною катастрофи було переладовання літака газоліною.

## СУДЯТЬ ТКАЧІВ.

ГАСТОНІЯ (Норт Каролайна), 29. липня. — Сьогодня починається суд над 15 ткачами з групи лідерів юнії, яких обвинувачують в убивстві начальника поліції в Гастонії, Одерголда. Губернатор призначив суддю Барнгіла з Рак Фолс, замісць судді Гардінга, проти якого виступали оборонці пудсудних, обвинувачуючи його в пристрасности та у ворожнечі до робітників.

### ВЕЛИКИЙ ЗЕМЛЕТРУС.

Сильний землетрус знищив місто Мойорго (Еквадор). 60 мешканців убито підчас розвалу домів. Населення в паніці втікло за місто й потребує негайної допомоги, яку старається зорґанізувати Червоний Хрест. Підчас землетрусу місцями земля тріскалася на яких 15 стіп завширшки.

### ПОВІТРОВА ПОЧТА.

Німецька повітроплавна компанія Люфтганза старається дістати концесію для реґулярної повітрової перевозки почти між Німеччиною та Південною Америкою. Для цього вона думає поставити три великанські літаки типу Ромара. Проба одного з таких літаків дала гарні висліди. Почта буде перевозитися між Европою й Південною Америкою зі скорістю пересічно 100 миль на годину.

### МАЗЕПИН ДЗВІН.

В одному кутку Лаврського заповідника виявлено цінну памятку — дзвін, що його подарував Мазепа Вознесенській церкві. На дзвоні про це є відповідний напис.

### ФРАНЦУЗ ПРО УКРАЇНУ.

Бувший бурмістр Парижа, Евен, написав знову статтю в париському місячнику „Ле Промете" ч. 39 (за травень ц. р.) про конечність створення української держави, ілюструючи деякі факти з економічної ділянки України статистичними даними.

### ВІЙСЬКОВИЙ БУДЖЕТ НІМЕЧЧИНИ.

Німецький парлямент приняв буджет міністерства райхсвери у висоті 1,595 міліонів марок.

### ОБЛАВА НА ЛЬВІВСЬКЕ ШУМОВИННЯ.

Клепарівська поліція переправадила облаву. Переглянено підозрілі доми й норк, причому арештовано біля 60 осіб, що не мали ніяких леґітимацій і документів. Як пізніше стверджено, багато з них поліція пошукувала.

### ВБИВ ЖІНКУ И СПАЛИВ ХАТУ

В Махові господар О. Ґрезда довший час жив у незгоді з жінкою Анною і врешті вбив її підчас суперечки. Щоби затерти слід, підпалив хату. Хата згоріла, але труп не згорів. Ґрезду перевезено до вязниці.

### МІДЬ НА ВОЛИНІ.

В Степанівській Гуті, повіт Костопіль, на Волині (22 км. від Рівного), знайдено великі шари чистої міди з домішкою 1% срібла. Польське міністерство промислу й торговлі вже почало там проби..

### НЕЩАСЛИВА ЗАБАВА.

В Зегжу під Варшавою сотник Фонтаріґа в товаристві поручника Шпотанського й кількох инших старшин на прогульці для спорту стріляли до горобців. По кількох стрілах револьвер поручника Шпотанського затявся, а коли сотник наблизився, щоби оглянути дефект, впав стріл і сотник згинув на місці. Пор. Шпотанського арештовано.

### МАСОВІ АРЕШТИ КОМУНІСТІВ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ ТРИВАЮТЬ ДАЛІ.

Чеська поліція далі арештує комуністів та конфіскує комуністичну літературу, яка вбільшости привезена з Німеччини. Тепер скількість арештованих уже доходить до 187.

### В ЛАВРІ ВІДКРИТО НОВЕ ПІДЗЕМЕЛЛЯ.

Підчас упорядкування подвіря Всеукраїнського музейного заповідника (Лавра) відкрито невідоме досі підземелля, яке уявляє собою двохповерховий лябіринт завдовшки понад 100 сяжнів. Лябіринт починається від колишніх покоїв митрополита і тягнеться в напрямі Великої Лаврівської церкви. Підземелля вимуроване цеглою. На думку експертів, підземелля це істнує з XVI—XVII віку.

### ОСТОРОЖНО З МОРОЖЕНИМ.

В Альтоні (Німеччина), захорувало 50 осіб по спожиттю мороженого, купленого з візка подорожуючого цукорника. Адміністраційна влада веде слідство.

### ТРУП НЕМОВЛЯТИ В ШАФІ.

З Губичах, пов. Добромиль, Зузанна Мелиш вбила свою маленьку дитину, а трупа заховала в шафі. Щойно, коли сусіди завважили зникнення дитини, поліція розпочала слідство й Мелишівну арештовано. Вона призналася до вини й зізнала, що дитину вдушила периною.

### 36 ГОДИН ВИСІЛИ НАД ПРОПАСТЮ.

В літі туристи вештаються по найбільш недоступних гірських сторонах. Цими днями в швайцарських Альпах пoховзнулися на одній скалі чоловік та жінка, обоє туристи, і зсунулися в пропасть. На щастя вдалося їм зловитись за галузя кущів, що росли на збічі пропасти, і пережили в найбільшим страху 36 годин, не можучи нікуди рушитися. Аж як в готели зауважили їх неприсутність, зачали за ними шукати і по 36 годинах найшли.

### ПІВ СОТНІ ЛІТ ЕЛЕКТРИЧНОГО ТРАМВАЮ.

Електричний трамвай, що нині реґулює вуличний рух в кожнім більшім місті, має за собою лише пів сотні літ існування. Перший електричний трамвай їздив на берлінській промисловій виставі в 1879 р. Німецькі інжинири, що його збудували, не сподівалися, що їх винахід розповсюдниться за кільканацять років по цілім світі та що їх безкінні вози будуть перевозити річно сотки міліонів людей.

На виставі в Берліні виглядали перші трамваї трохи інакше від нинішніх. Був це поїзд з трох возів і окремої електричної льокомотиви, що їх тягнула. Електричну силу брала льокомотива дротом, що снувався сподом між шинами.

За 4 місяці вистави перевіз перший трамвай 86 тисяч людей. Їздили вони кругом в колесо, бо цілий шлях був кольовий і виносив лише 300 метрів довжини.

### РОЗБИВСЯ БОС.

Бос, що їхав з Филаделфії до Ню Йорку, зударився з трамваєм. Підчас цього покалічено 8 осіб, а між ними 5 женщин з Ню Йорку, що верталися до дому. Таксамо є багато пасажирів легко покалічених, що були в трамваю, переповненому пасажирами.

### ДОРОЖНЕЧА В ЦАРСТВІ ЦИГАН.В.

Сірники будуть коштувати в Румунії до Нового Року так 2 леви як дотепер, але в коробці буде лише 45 сірників, а не 60. Від Нового Року буде коштувати коробка сірників 2 леви й половина.

### ЗЛОВЖИТТЯ В „ОФІЦІЯЛЬНІМ ВІСТНИКУ".

В „Офіціяльнім Вістнику" в Румунії відкрито зловжиття й усунено касіера. Міністер фінансів запорядив назначити слідчу комісію, яка має розслідити, чи це зловжиття має якусь звязь із крадіжами в моніторулі при передшій адміністрації.

### І РУМУНІЯ МАЄ СВОЇХ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ.

Є ними „група румунських студентів у Празі". Прочі студенти-Румуни, що стоять на монархістичнім ґрунті, помістили в офіціяльній „Прагер Прессе" заяву, в якій кажуть, що не солідаризуються з революційною групою й засуджують її діяльність.

### БОЖЕВІЛЬНИЙ?

Володимир Безпалко, літ 28, з Ягольниці, пов. Чортків, хотів з пімсти задушити свою жінку Анну. Коли тому перешкодила сусідка, Безпалко ножем підрізав горло 11-місячній дитині, а відтак на стриху порізав себе серпом. В безнадійному стані перевезено його до лічниці.

### ВІДІБРАННЯ СУБВЕНЦІ ЗА АГІТАЦІЮ ПРОТИ КОНКОРДАТУ.

Румунське правительство постановило відтягнути субвенції тим священикам, котрі роблять пропаґанду проти конкордату.

### МІСТО ЗАСИПАНЕ КАМІННЯМ.

Під містом Севілля в Колюмбії осунулися величезні маси землі й каміння засипало велику частину міста та впало до ріки. Виперта землею вода заляла ціле місто. Всі доми знищені. Начислюють біля 200 жертв.

### ВБИВСТВО ПОБЕРЕЖНИКА.

Дня 31. травня вбито в Станьковій, пов. Стрий, побережника Я. Текуру. Поліція викрила двох вбийників, Дмитра й Ілька Бурлаків зі Станькової, які поповнили злочин на тлі особистої пімсти. Обох відставлено до суду.

### ЗБАНКРОТУВАВ ВЕЛИКИЙ БАНК.

Префектура з Прагови (Румунія) вложила в господарській касі в Плоєштах 4 і пів міліона леїв. Коли префектура зажадала звороту вкладу, заявив банк, щоне встані виплатити гроші. Префектура зажадала, щоби суд узнав банк неплатником.

## НА ШЛЯХУ ДО РОЗВЯЗАННЯ РОСІЙСЬКО-КИТАЙСЬКОГО КОНФЛІКТУ

**ОБИДЕТЬСЯ БЕЗ ЧУЖОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА. КИТАЙ ПРИПИНИВ МОБІЛІЗАЦІЮ СВОЇХ ВІЙСЬК.**

ЧАНГЧУНҐ (Манджурія), 29. липня. — Тут зупинився російський генеральний консуль у Харбіні, Мельников, що вертається до Росії. Він мав довші розмови з губернатором провінції Кірін, Чеґ-Тсо-Хсіянґом, який уповноважений китайським урядом вести переговори з російськими представниками в справі залагодження конфлікту. В розмовах виявилося, що Китай тепер уже не ставиться так непримиримо до большевиків, як то було спочатку конфлікту. Це дає надії, що з ним можна буде осягнути порозуміння без посередництва третьої сторони.

Доброю ознакою є те, що Китай припинив мобілізацію війська та концентрацію його на російському кордоні. Таксамо китайська охорона Східно-Китайської залізниці привернена майже до нормального стану, лише пильно охороняється довгий залізничий тунель між Манчулі та Ціціяром. Колиб російські війська хотіли почати наступ на Харбін, вони мусїлиб у першу чергу захопити цей тунель, бо инакше не змоглиби наступати в глибину Манджурії.

## ПІДБУРЮЮТЬ МОНҐОЛІЮ.

**БОЛЬШЕВИЦЬКІ АҐЕНТИ ПІДБУРЮЮТЬ МОНҐОЛІЮ ВИСТУПИТИ ПРОТИ КИТАЮ.**

ШАНҐАЙ (Китай), 29. липня. — Тут одержано докладні відомости про те, що большевицькі аґенти в Монґолії підбурюють її виступити проти Китаю. Під впливом їх пропаґанди в Монґолії почалися переслідування Китайців і багато з них уже увязнені.

Президент Китаю Чіянґ-Кай-Шек виробив плян оборони не лише проти російського кордону, але й проти Монґолії. Згідно з пляном оборони призначено два командантів окремих армій, що мають вести війну проти Росії та проти Монґолії. Колиб нанкінське правительство не післало своїх військ у Манджурію, воно все одно прийде фінансово на допомогу манджурським арміям.

## КОМУНІСТИ В АНҐЛІЇ.

**РОБЛЯТЬ ДЕМОНСТРАЦІЇ БІЛЯ КИТАЙСЬКОГО ПОСОЛЬСТВА. ДОВҐАЛЕВСЬКИЙ ПРИХАВ ДО ЛОНДОНУ.**

ЛОНДОН (Англія), 29. липня. — Комуністи в числі 200 душ заявилися біля китайської амбасади з наміром зробити ворожу демонстрацію, але поліція розігнала їх, не допустивши до демонстрації.

Радянський посол у Парижі, Довґалевський, приїхав до Лондону, щоби розпочати переговори в справі відновлення дипльоматичного звязку між Росією й Англією. Його на двірці стрів лиш один урядовець міністерства справ заграничних.

## БІЙКА ІЗЗА ЦЕРКВИ.

**НЕ ДАЛИ ЦЕРКВИ НА РОБІТНИЧИЙ КЛЮБ. БІЙКА ТРИВАЛА ТРИ ДНІ.**

РИҐА (Латвія), 29. липня. — Комуністична влада зарядила, щоби церкву в малому місті Кімрі, що знаходиться недалеко Москви, обернено на робітничий клюб. Це обурило вірyючих і вони в значній скількости зібралися біля церкви. Коли прибула міліція, щоби передати церкву робітничому клюбови, вона знайшла двері замкненими та забарикадованими. В той час, як міліція хотіла дістатися до церкви, на неї напали віруючі й обеззброїли. Таксамо вони побили княми радянського представника місцевої влади та його персональну охорону.

Боротьба за церкву тривала три дні й нарешті влада примушена була уневажнити своє роспорядження про передачу церкви на робітничий клюб. Арештованого священика цієї церкви Корольова та 17 вірyючих тепер тримають в арешті.

## ВЕЛИЧЕЗНИЙ СТРАЙК.

**ЗАСТРАЙКУВАЛО 500,000 РОБІТНИКІВ ІЗЗА ЗМЕНШЕННЯ ПЛАТНІ.**

ЛОНДОН (Англія), 29. липня. — Небувало великий страйк вибух у ланкаширському районі. Там вийшло на страйк пів міліона робітників, що працювали в 1,600 ткацьких фабриках. Причиною страйку є те, що фабриканти хотіли зменшити платню робітникам на дванацять і пів процентів. Робітники відмовилися на це згодитись, бо з такої низької платні ніхто з них не може вижити.

Тепер робітники домагаються призначення спеціяльної комісії для розвязання їх непорозумінь з фабрикантами. Фабриканти й робітники розуміють, що якась реорґанізація в індустрії повинна бути, бо вона весь час терпить кризу, але фабриканти вважають, що першим реальним кроком до такої реорґанізації повинно бути зменшення платні робітникам.

## БРІЯН ПРЕМІЄРОМ ФРАНЦІЇ.

**СТАРАЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ КАБІНЕТ МІНІСТРІВ, У ЯКИЙ УВИШЛИБ І РАДИКАЛИ.**

ПАРИЖ (Франція), 29. липня. — Після уступлення Поанкаре формування кабінету міністрів приняв на себе Бріян. Це вже дванацятий раз він вертається на становище премієра Франції. Більшість міністрів, що були в кабінеті Поанкаре, лишиться й тепер, але найтяжче завдання для Бріяна є притягнути до кабінету радикалів, щоби утворити коаліційний кабінет.

## ПОАНКАРЕ ИДЕ НА ОПЕРАЦІЮ.

ПАРИЖ (Франція), 29. липня. — Мабуть у цю середу Поанкаре має лягти під ніж хірурга, хоч йому вже добігає семий десяток літ. Сподіваються, що операція значно поправить його здоровля, але по ній йому доведеться принаймі рік відпочивати десь на селі у затишку від бурного політичного життя.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

| SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy. | | ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи. | |
|---|---|---|---|
| One year | $ 7.00 | На рік | $ 7.00 |
| Six months | $ 3.75 | На пів року | $ 3.75 |
| Three months | $ 2.00 | На три місяці | $ 2.00 |
| Foreign and Jersey City Rates: | | В Джерзи Сити і Заграницею: | |
| One year | $10.00 | На рік | $10.00 |
| Six months | $ 5.00 | На пів року | $ 5.00 |
| Three months | $ 2.75 | На три місяці | $ 2.75 |

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

# НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ ПРИТИХЛО

На Далекому Сході, де розгорівся був гострий конфлікт між Китаєм і Росією ізза Східно-Китайської залізниці, ніби трохи почало ущухати. Після передвоєнного алярму обидві сторони схилилися до того, що ліпше дати обопільний бій за зеленим дипльоматичним столом, ніж ризикувати мірятися своїми силами в чистім полі.

Китайська армія, хоч і численна, всеж зовсім не приготована до війни з модерною армією, якою почасти є червона армія. На стороні Китайців лише те, що їм довелосяб провадити війну, так би мовити, у себе дома, а большевикам посилати свої війська „за тридевять земель". Отож, колиб навіть перші удари для червоної армії були успішними, то з часом становище її ставалоб все гіршим та гіршим ізза неможливости підвести свіжі резерви, постачання для армії та бойових припасів. Так само й грошей на довге ведення війни радянська Росія не має.

Китайське правительство знає, що воно може виграти війну лише вразі її затяжности на довше, але не відомо, як китайське населення прийме перші невдачі на фронті та чи знову не захоче якийсь китайський генерал скористуватися ситуацією, щоби підняти повстання проти центрального уряду. Крім того китайське правительство побачило, що більшість чужинецьких держав не співчуває китайському захопленню у свої руки Східно-Китайської залізниці, а тому рішило шукати скоршого порозуміння з большевиками.

Отож обидві сторони однаково бояться війни, бо однаково не певні за своє майбутнє, а тому цілковито льоґічно, що вони схилилися до розвязання конфлікту при помочі переговорів. Китай на це охоче йде, бо йому нема чого губити. Найгірше для нього, що може вийти в наслідок цих переговорів, це те, що большевики знову здобудуть права на Східно-Китайській залізниці, які вони мали до захоплення її Китаєм. Але разом з тим большевики змушені будуть знову підтвердити свій обовязок не провадити своєї аґітації в Китаю.

Отож у найгіршому разі Китай всеж буде переможцем, бо він показав, що не боїться братися за найрішучіші способи боротьби з комуністичною пропаґандою в Китаю. В той самий час большевики, в разі навіть повного привернення їм прав на залізниці, будуть стороною програвшою, бо авторітет їх значно упаде серед своїх мас, як правительства Росії, якого навіть Китай не боїться.

# МІНІСТЕР НА СУДІ ЗА ЗЛОВЖИВАННЄ ДЕЖАВНИХ ФОНДІВ

**(Оригінальна допись з Варшави).**

## II.

Процес перед Трибуналом Державним (по польськи: Трибуналом Стану) це не така звичайна річ і є держави, котрі так довго істнують як і нова („реститута") Польща або й довше, а ще розправи перед таким трибуналом не мали. Возьмім ось на приклад Чехословаччину, котра також повстала доперва по розпаді Австрії, але ще такого видовища як розправа перед Трибуналом Державним — доси не мала.

Не диво отже, що хто лиш в Польщі інтересується публичними ділами — інтересувався незвичайно і цею розправою, тим більше, що знав, що тут властивим обвинуваченим є сам Пілсудскі, фактичний диктатор тої „нечісної", антантою сплодженої дитини. Зосібна було для всіх дуже інтересним, як виконає своє завдання головний прокуратор соймовий, **д-р Ліберман.** — І він виголосив й справді знамениту обвинувачуючу промову, котра тревала біля **двох годин** і зробила на всіх присутних величезне вражіння.

Його промова звернена була головно проти маршала Пілсудського, бо-ж і Чехович ділав лише за благословенням і дозволом Пілсудського. Та не легко було Ліберманови атакувати таку польську національну — докищо — святість — як Пілсудскі!

Він тому мусів робити великі „кнікси" і „поклонення" у бік маршала, признав його „ґенієм" та зазначив, що для таких людей, як він — суддів нема, бо їх судитиме потомство й історія. Взагалі Ліберман мусів дуже числитись зі словами, бо щож лекшого для якогось фантичного поклонника „дзядка", як випалити такому відважному обвинувателеви в лоб, або висікти його райтпайчою по лици?!

Карієру буде мати запевнену!

Ось короткий зміст промови Лібермана.

Процес проти бувшого міністра скарбу це є **боротьба о право,** котрому то праву мусить Державний Трибунал здобути пошанівок і котрому то праву мусить таксамо покоритися найвисший муж в державі, як і послідний селянин. **Пілсудскі захолітав значіння цего права.** Він вправді не сповнив своїх грозьб проти Державного Трибуналу (розігнати його. — Ред.) і явився навіть яко свідок перед ним, але зміст його промови перед цим Судом не був нічим іншим, як лише **явним бунтом** проти обовязуючої конституції.

Тут перервав йому предсідник Супіньскі, але Ліберман заявив, що коли би обвинувачам обмежено свободу слова, то вони зараз заберуть своє шмаття і полищать салю розправ.

В місяци виборів **переступлено диспозиційний фонд** міністра президента. **Вісім міліонів золотих** — є це загальна тайна — взято з державних засобів і ужито на виборчу піддержку правительственних кандидатів. Коли міністер Чехович покликується на фінансові практики в Анґлії, Франції та Німеччині, то це — о скільки іде про додаткові кредити — є цілком зайвше, бо це і в Польщі віддавна практикується. Але для того рода надуживання державних фондів на цілі виборчі, як це мало в Польщі місце — він певно у згаданих краях примiру не найде.

Обвинувачений був законно зобовязаний не послухати маршала Пілсудського, коли цей від нього чогось протизаконного домагався.

Коли конституція виразно міністрови фінансів приписує, щоби держався державного буджету і складав приписані рахункові звіти, — то щодо Пілсудського — то його законну одвічальність не так легко сконструувати. Він буде відповідати перед будучими поколіннями й історією. Міністер однак не є чимсь надворним урядсвцем, але обовязаний є держатись законів державних.

Справа Чеховича це лиш один епізод у пробі піддати Польщу під некоронованого суверена. Колиби Державний Трибунал освободив отцего обвинуваченого від усякої відповідальности, то це розваленнє права стало би початком **розвалення свободи польського народа,** котрий на протязі своєї історії **ніколи** не показався був **народом невільників.**

**Вирок** Державного Трибуналу, яко послідної інституції, до котрої звертається народнє заступництво — **мусить стати великим історичним подвигом".**

В Польщі істнує — говорив далі Ліберман — окрім законного державного буджету також і **буджет тайний,** котрий усувається від всякої контролі.

Однак заступництво народа, цебто сойм, є обовязане здати платячим податки звіт з ужиття державних засобів (доходів). Міністер президент Бартель обіцяв предложити соймови додаткові кредити до затвердження, і сойм прихильно і терпеливо ждав на це. Та нараз заявлено йому, що те додаткове розрахованнє станеться доперва по закінченню сесії та по полагодженню нового буджету.

У всякому разі сойм не заслужив собі на зневагу з боку Пілсудського. Сойм є морально і фізично супроти нього безборонним.

Маршалови доси ще ніодин сойм не припав до вподоби. Він бажав би собі очевидно таких представників народа, котрі би перед ним **„на гаптах"** стали.

І взагалі хто позволив урядови диспозиційний фонд, ухвалений у висоті **двіста тисяч,** побільшити **сороккратно,** то є на вісім міліонів?

П. **Пілсудскі** каже: **„вина є моя",** але його правна одвічальність в Польщі є лише мрією, утопією. **Він,** яко історичне лице, **є** таксамо **невідповідальний,** — як Наполеон один і другий. Але чи з того виходить, що така сама нетикальність прислугує і кождому міністрови з його кабінету, котрий покличеться на його бажання? Чи Високий Трибунал задумує усанкціонувати цю засаду і чи то не допровадило би до **дезорганізації,** до розбиття цілої суспільности?

Хто жадає від **вас, панове судді,** освободження міністра Чеховича, той жадає, щоби ви сказали, що закон обовязує лише малих і слабих, а не тих на горі, що виконують начальну владу.

Гра, що ось розгравається поміж владою законодатною і міністром, не є собі звичайною скаргою парляменту на уряд. Ні! Це є велика справа історична і кождий з панів бере на себе **історичну відповідальність** за рішенне.

**Хтож сегодня є в Польщі біднійшим ніж право,** захитане та висміяне тими, що держать в руках начальну власть, і до кого має **суспільність** звернутись, як не до вас з **жаданем оборони свого права?** До кого, як не до вас має звернутись законодатна власть, обдерта зі свого права?

Свою, з незвичайною силою переконання виголошену промову закінчив Ліберман дослівно ось як:

„Промовте отже, панове судді, **дайте відповідь** на це мучаче питаннє, чи **право людности** має бути **топтане,** а **пошанованою** має бути лише **воля сильних.** Ми **стоїмо на зворотному пункті історії** і тому свобідні від всякої ненависти і особистої нехіті, дбаючи лише о добро держави і людности, опираючись на правнім почуттю міліонів горожан, котрі стоять за нами, — просимо вас: **видайте засуд, що винен є міністер,** котрий, накопичивши в своїх руках величезну силу влади — **з розмислом зломив право,** та виміріть йому **відповідну кару** за це!"

Величезне вражіннє зробила на всіх присутних та і з огляду ораторського і з огляду на свою глибоку льоґіку — незвичайна промова. Видно було навіть на такім старім грішникови як „здобивца Вільна" Желіґовскі — велике внутрішне зворушення: він — то обтирав піт з чола, то нервозно поправляв на собі ленту „Польонії реститути".

Тому не легким було завданне оборонця адвоката **Пасхальського,** котрий з великим — як тепер Варшавяки кажуть — „тупетом" старався за всяку ціну зневтралізувати могуче вражіння, зроблене промовою Лібермана.

Суть оборони Пасхальського, виловлена з повени грімких фраз, обмежується ось до яких „пунтів".

1) Чехович не був самостійним міністром в конституційнім значінню, але був лише стоячим „гаптах" помічником маршала Пілсудського. Він впрочім нераз показував свою добру волю супроти сойму.

2) Сойм повинен був властиво потягнути до відповідальности перед Трибуналом Державним маршала Пілсудського, але сойм не мав до цего відваги.

3) Властивим **предметом** боротьби — є тут **реформа конституції,** а цей процес є лише вступною „приґравкою" до неї.

Річ очевидна, що у цьому процесі розходилося о це, **чи** в Польщі **стоїть право понад одиницею,** хочби й не знать як заслуженого, — чи на відворот. Впрочім — останнє **„гаптах"** міністра перед Пілсудським ще не освободжує його від одвічальности по мислі конституційних законів.

По промові Пасхальського говорили ще два другі соймові прокуратори: Перацкі і Виржиковскі, а Ліберман пояснював, чому не обвинувачено властивого виновника — Пілсудского. Але після Лібермана — маршал яко **історична особа** здобув собі **фактично неодвічальне становище.** Ніхто отже не хотів наражуватись на смішність, обвинувачуючи його. Але Чехович не є такою історичною особою — і тому мусить відповідати.

Лібермановu відповідав ще Пасхальскі, а Чехович в своїм послідним слові покликувався на свої заслуги при упорядкованню польських фінансів.

Трибунал уложив нарешті й оголосив сімнацять питань, на котрі сам мав відповісти і відрочив оголошеннє вироку до другого дня.

Коли однак на другий день публика знову о г. 10 рано зібралась і в салі розправ і перед палатою Красіньских, то подано до відома, що вирок оголосять аж о год. 4-тій пополудни.

Предсідник Трибуналу Супіньскі держав своїх суддів в стислім замкненню і радив з ними без уговку над поставленими питаннями, однак і до години 4-ої не годні вони були упоратись з цею роботою.

Доперва по годині 9-тій увійшов до салі трибунал, але на велике диво судді знову засіли в своїх кріслах, а Супіньскі візвав повставшу з місць публику, щоби також сіла.

Це вже було знаком, що вироку нема.

І справді: предсідник трибуналу оголосив резолюцію його, що докищо він постановив дальше **поступованнє судове** перед ним **завісити** аж до часу, коли **сойм видасть ухвалу, оцінюючи мериторично** (річево) заквестіоновані соймом з формального огляду **видатки.**

Є це дуже соломонівське ореченнє, хоч, як зачувати, видане одноголосно.

Остаточне вражіннє, яке на нас, справоздавців, зробило це ореченнє, було таке, котре вискаʒується у німецькій поговірці:

**„Випери мені кожух, але щоби не був мокрий!"**

**Іван Нетяга.**

**В. Кедровський.**

# 1919 РІК

**Передрук заборонений. — Всі права застережено 1919 р.**

**(31)**

Тому, мовляв переслідування селянства буде продовжуватися по старому, коли Петлюра переможе. З другої сторони, коли вже населення усвідомило собі всю фалшиву пропаґанду большевиків, то їх сили вже досягли таких розмірів, що з ними, добре узброєними, важко стало битися українській армії. Те, що большевичаться цілі українські дивізії, як про це часто доводиться чути за кордоном, не має в собі правди. Лише деякі частини армії самодемобілізуються й розходяться до своїх домів, забравши з собою зброю, щоби вичікувати до більше слушного часу. Вони про це говорять, що „побачимо, як большевики будуть поводитися. Якщо треба буде, то ми покажемо їм двері таксамо, як це зробили Скоропадському та Німцям".

„Економічна криза, а головно брак харчів, загрожує большевизмови в Росії. Навіть Ленін загубив надію, що його ідеї нарешті здійсняться. Це можна бачити з його виступу проти Троцького та його прихильників у Москві, коли вони домагалися далі підтримувати свій комуністичний авторитет безглядним терором. Тоді він сказав між иншим: „В 1919 році можуть мене розстріляти, мої ідеї, але вас за ваші злодійства". Війна проти України й захоплення великої частини відвернуло катастрофу від большевиків. На Україні вони знайшли великі запаси харчів для робітників та для війська й знову, набравшись сили, загрожують всій Европі.

„Але большевицька небезпека може бути зльокалізована, якщо тільки Антанта вжиє відповідних заходів у певний час. На нещастя, цього не зроблено й досі. Ще в грудні 1918 року Українська Директорія вела переговори з антантськими представниками й просила допомоги для боротьби з большевиками. Але представники Антанти вважали більше доцільним порозумітися з „Добровольцями", що були викинуті з України, а також з реакційною ґрупою Денікіна та з малими польськими відділами війська, а Українців полишили на власні сили. Директорія не змогла дати відповідного опору добре здисциплінованій і добре заосмотреній армії большевиків. Західна Україна, що має прекрасно здисципліновану армію, не може дати відповідної допомоги для боротьби проти большевиків своїм братам зі Східної України, бо в цей саме час польські та румунські армії напали на українську територію зі заходу та з півдня. Тому ця армія мусить провадити оборонну війну проти Польщі до цього дня. Пасивність Антанти, що допускає проявлення у Поляків імперіялізму, робить серед всіх верств українського народу дуже тяжке вражіння щодо інтенцій Антанти відносно України.

„Колиб Антанта визнала суверенність України своєчасно й призналаб Східну Галичину, Холмщину та Буковину невіддільною частиною України, відповідно принципам Вилсона, й також приняла на увагу бажання угорських Українців злучитися з українською народною републикою й тим заманіфестувалаб своє прихильне відношення до України, то ми всіми нашими силами з ентузіязмом знову кинулисяб у боротьбу проти большевиків і безперечно звільнилиб від них українську територію...

* * *

„Зважаючи на те, що Україна має надзвичайно довгу границю з Росією, вона, більше ніж яка инша держава, зацікавлена, щоби в Росії істнував демократичний устрій, бо в противному разі Росія залишиться на довший час тереном можливих ріжних анархічних несподіванок, які можуть кожного часу відбитися й на Україні. Тому політика України мусить бути такою, щоби дати помічну руку московській демократії для встановлення в Росії демократичного державного устрою, але не анархічного, чи монархічного, що зрештою також приведе її до анархії. Але раніше, ніж Українці можуть увійти в якусь згоду з російськими демократичними ґрупами для спільної боротьби з большевиками поза межами України, наша головна умова є, щоби питання постійних наших взаємовідносин з Росією було раніше вирішене дефенітивно, а передовсім суверенність української держави мусить бути признана всіми російськими ґрупами та Антантою.

„Питання, чи Україна може увійти в якусь спілку з „добровольцями", чи з „денікінською ґрупою" для боротьби з большевиками, мусить мати неґативну відповідь. Спільний стратеґічний плян операцій проти большевиків може бути виробленим, але в кожному випадкові неукраїнські війська повинні вести свої операції поза межами України. Колиб сталося так, що вони зявилисяб на Україну, то безперечно український нарід виявить проти них ще більше ворожнечі, ніж проти большевиків. Хто посмівби пропаґувати на Україні спільну боротьбу з „добровольцями", або з „денікінською ґрупою", того трактувалиб не лише як свого ворога, але й як зрадника. Вся денікінська армія складається з цареславного, реакційного офіцирства й спільна акція з нею може привести лише до тяжких наслідків. Ще гірше, „добровольці", що також є російськими офіцирами, які були в українській армії, приняті до неї ґенералом Скоропадським. Вони завели на Україні режім страшного терору проти селянства, що боролося проти гетьманського гнету. Рани, які вони завдали нашому народові, ще не загоїлися. В народі ще свіжа память про закатованих, розстріляних та закопаних у землю живими селян, що впали жертвою їхніх карних загонів. Тому український нарід завжди буде вважати найстрашнішими своїми ворогами не лише „добровольців", але й тих, хто буде з ними співробітничати. Їхню нестійкість в боях можна ілюструвати таким прикладом:

Підчас повстання проти гетьмана 60 жовнірів української армії, під командою двох офіцирів, розбили під Білою Церквою 1600 „добровольців". Колиб лише така армія виступала проти нас, ми стрінулиб її з поспіхом і пани з „чорної сотні", що ховаються тепер в Одесі під крилом Антанти, жадної загрози для нас не уявлялиб. Лише тепер, в часи нашої боротьби з большевиками, вони роблять нам певну шкоду. Як тільки в Одесі почалися переговори Директорії з Антантою, український нарід відразу поставився до них з підозрінням, бо він чекає, що звідти можуть знову зявитися на Україні „добровольці". Кожна поява й на Україні чужого війська мусить викликати гостру ворожнечу проти цього всього українського народу й викликати недовіря до свого уряду. Коли Німці прийшли, вони поставили на Україні гетьмана, а той створив „добровольців". Кожна чужа сила, що прийде на Україну, неминуче приведе з собою „добровольців" на села. Так думає український селянин.

„Боротьба проти большевиків на українській території може провадитися лише Українцями й лише українською армією. Поява кожної чужинецької армії, а спеціяльно польської, румунської чи російської буде стрінута вороже населенням України. Як тільки такі армії появляться на Україні, населення негайно візьметься за зброю проти них і піде в руки большевиків.

„Успіх большевиків не так залежить від їх військової переваги, як від пропаґанди. Большевиків не можна побити лише збройною силою, але їх треба бити головно тим, що з під їх ніг буде вибиратися ґрунт для їх пропаґанди. На Україні боротьба може мати успіх лише при таких умовах:

„1. Признання суверенности українського народа в межах його етноґрафічної території.

„2. Негайно припинення нападу на Україну Польщі та Румунії й евакуація захоплених ними українських земель.

„3. Невтручання чужоземних держав у внутрішні справи України.

„4. Постачання українській армії зброї, одежі та амуніції".

(Дальше буде).



**Діти.**

— Слухай но, хлопче, чому ти не чешешся?

— Бо не маю гребеня?

— А чому собі не купиш?

— Бо тоді я мусів би чеса...

# ЩЕ ОДИН ДАРУНОК РИМУ УКРАЇНЦЯМ

**Нові „правила для духовного заряду греко-руських католиків в Злучених Державах".**

В місячнику "The Homiletic and Pastoral Review" — за місяць липень сього року (том XXIX, ч. 10.) на стор. 1117—1122 появились друком 43 правила, видані Святою Конгрегацією на протяг 10 літ для управи „греко-руської церкви" ("Greek-Ruthenian Church") в Америці.

Тут подаю дослівний переклад сих 43 правил:

**I. Дотично епископів греко-рутенського обряду.**

1) Номінація епископів задержана для Апостольської Столиці.

2) Епископи стоять під безпосередною юрисдикцією Апостольської Столиці і посідають повну епископську юрисдикцію над греко-рутенськими католиками, котрі перебувають будьто часово, будьто стало в Злучених Державах. Вони стоять в залежности від апостольського делегата у Вашингтоні.

3) Епископи мають власть управляти своїми підчиненими й видавати права й заряджения, під умовою, що вони не суперечать загальному правови. Їх головним обовязком є дбати, щоби люди держались правдивої науки, жили морально й заховували одноображність в святих церемоніях, властивих греко-рутенському обрядови.

4) Епископи будуть часто або особисто, або, коли се було би неможливе, через делегатів, відвідувати парохії і місії, що найменше раз на 5 літ.

5) В часі відвідин будуть доходити, чи священики й люди виповнють свої важні обовязки в справі релігії.

6) **Для забезпечення дочасного церковного добра епископи не позволять парохам, або комітетам заряду посідати в своїм власнім імени добра, зложені в якийнебудь спосіб через вірних. Вони будуть наставати, щоби маєток був держаний в спосіб, який забезпечує його для церкви, відповідно до прав в ріжних стейтах.** Вони можуть видати правила про заряд церковним маєтком.

7) Удержанне епископів буде обезпечене через жертви ріжних церков у формі катедратика. Епископи за порадою своїх консульторів означать, кілько кожда церква має платити. Парохи церков обовязані платити катедратик і инші повинности, яких епископи можуть жадати **на семинар, сиротинець, місії і т. д.**

8) **Два епископи мають вже** означені свої резиденції, але для вигоди священиків і людий, прибуваючих до Злучених Держав або вертаючих до Европи, епископи можуть мати одного священика, резидуючого в Ню Йорку, котрий дійствуватиме яко **генеральний вікарий, або делегат епископів.**

9) Що 5 літ епископи будуть робити повне справоздання стану своїх церков, котре перешлють апостольському делегатови у Вашингтоні, а сей відішле до Святої Столиці для Східної Церкви. Найменше раз на 10 літ епископи відвідають Апостольську Столицю (ad limina) і особисто здадуть справоздання Святійшому Отцю.

10) Якби зродилось яке непорозуміння між епископами греко-руського обряду й епископами латинського обряду, се передасться Святійшій Конгрегації Східної Церкви.

**II. Дотично священиків гр.-рутенського обряду.**

11) Так скоро, як тільки можливо, епископи мають заложити більший і менший семинар, найменше один для обох епископів. **Тимчасом студентів до стану духовного має ся післати до семинара латинського обряду, визначеного через гр.-рут. епископів.** В тім семинари мають бути один або два священики гр.-рут. обряду, котрі вчилиби семинаристів святих обрядів властивих гр.-рут. церкви.

На покритте видатків для семинаристів мусять складати парохи церков і церкви. Греко-рут. священики, особливо парохи мають з ревністю глядіти за покликаними між хлопцями й помагати їм іти за Божим покликом.

12) Заки гр.-рут. церква дістане достаточне число священиків, вихованих в Злучених Державах, епископи можуть просити за посередництво Святої Конгрегації для Східної Церкви гр.-рут. епископів з Европи, о присланнє священиків. Священики, котрих не покликують епископи, або котрих не посилає свята Конгрегація, але приходять до Злучених Держав **на свій власний рахунок, не можуть дістати дозволу ("facultates") від гр.-рут. епископів в Злучених Державах** чи то для служення Служби Божої, чи то для справування св. Тайн, чи то для иншої церковної праці. **Священики, котрі бажають прийти до Злучених Держав і там перебувати, мусять бути безженні.**

13) Священики, котрі шукають гроший, або слабі у вірі й моральности, або віддаються пиянству, не будуть післані, або приняті; а якби стались такими, зараз будуть відіслані.

14) Кождий священик, приходячий з Европи і перебуваючий в Злучених Державах для праці над душами гр.-рут. обряду, лишиться втіленим в діецезії свого початку, якщо не є втілений в правний спосіб через котронось з гр.-рут. епископів. Коли европейські священики перебувають в Злучених Державах, вони підлягають виключно під юрисдикцію гр.-рут. епископів в Злучених Державах; вони не можуть вернутися, або бути відкликаними без письменної згоди гр.-рут. епископів в Злучених Державах; колиби епископ зпочатку приняв їх без такого позволення, він відповідати за свій вчинок перед Святою Конгрегацією для Східної Церкви.

15) Всіх душпастирів парохій і місій переносить після своєї волі гр.-рут. епископи, але не можуть їх переносити без важної й справедливої причини.

16) Священики, котрі зістали перенесені, можуть рекурсувати „in devolutivo" до Святої Конгрегації для Східної Церкви.

17) **Удержанне священиків має бути забезпечене через епископів, через визначенне платні з приходів церкви.**

18) Належитости епітрахильні й инші жертви мають означити гр.-рут. епископи для поодиноких місій, згідно з звичаями введеними в ріжних місцях.

19) Юрисдикція гр.-рут. епископів обмежена до духовенства і людий їх власного обряду. Якби в якімсь місци не було парохії або місії, ані священика до обслуги греко-рутенів, греко-рут. **епископ повинен надати свою юрисдикцію над ними священикови латинського обряду в тім місци, інформуючи епископа того, священика, аж доки грекорут. священик не зможе про них подбати.**

20) Священики мають памятати, що вони мусять бути взірцевим і взнеслим приміром християнської совершенности для своїх людей.

21) Священики мусять відбувати духовні вправи щонайменше раз на три роки й частіше, коли мають нагоду.

22) **Священики винні свому епископові пошановання і послушенство й мусять учити людей шанувати й слухати епископа.**

23) Священики не сміють занедбувати науки, особливо богословія, і бути вірними науці церкви, переданій від давних часів.

24) Священики мусять перейти річний іспит по трох літах від укінчення богословія; епископ означить матеріял і спосіб іспиту.

25) Священики мають мати богословські конференції. Якби епископ не міг догідно скликати священиків і зійтися з ними протягом року, він може зарядити писемні конференції.

26) Парохи, завідателі і місіонарі зобовязані під тяжкою відповідальністю проповідувати в неділі й свята слово Боже.

27) Епископи мають, якби се могло бути догідно заряджене, скликувати своїх світських священиків і монахів на конференцію, щоби вони могли через досвід і поради священиків пізнати, як поправити церковні справи.

**III. Дотично греко-рутенських католиків.**

28) Вони обовязані вчащати до своїх церков, їх спомагати й заховувати приписи свого обряду. Коли вони не можуть посіщати церков свого обряду з огляду **на великі трудности, вони зобовязані слухати Служби Божої й приймати Святі Тайни в иншім католицьким обряді.**

29) Се, що люди ідуть правильно до церкви иншого обряду, не зміняє їх обряду. Якби хто хотів прилучитись до иншого обряду, сей має внести прошенне з канонічними причинами до апостольського делегата у Вашингтоні. Просьба має бути вислана через свого епископа.

30) Священикам латинського обряду забороняється впливати на греко-католиків, щоби прилучилися до латинського обряду проти, або поза правилами для зміни обрядів.

31) Католики лат. обряду можуть іти до сповіди до греко-рут. священиків; греко-рутенці можуть іти до священиків латинського обряду. Священики латинського обряду не можуть розрішати від резерватів, установлених через гр.-рут. епископа, а священики гр.-рут. обряду не можуть розрішати латинників від резерватів, установлених через епископа латинського обряду. Епископат ріжних обрядів дбати в заміну свої відповідні „facultates".

32) Дозволяється католикам якогонебудь обряду принимати св. Евхаристію якого-небудь обряду. **В наглих случаях греко-рут. священик може взяти св. Евхаристію з латинської церкви до хорого, а священик латинського обряду може взяти св. Евхаристію з греко-рут. церкви. В уділюванню св. Евхаристії кождий священик буде поступати після свого обряду.**

33) **Великодна Евхаристія також може бути принята в котрімнебудь обряді. Доражується людям принимати великодню Евхаристію в своїй парохіяльній церкві, а колиби прикяли деінде, мають дати знати свому парохови,** що виповнили свій великодний обовязок.

34) Святе напутіє має справувати власний парох, в случаю потреби люди можуть приняти від якогонебудь католицького священика.

35) В родинах, в котрих деякі члени належать до одного, а деякі до другого обряду, похорон має відправити парох того обряду, до котрого належав померший.

36) В захованню обовязку свят наказаних і постів **Рутенці можуть приноровитись до тих днів, які отримують латинники в місци, де вони живуть.** Якщо там в місци є церква гр.-рут. обряду, а обовязок вислухати Службу Божу є вимаганий через оба обряди, то греко-Рутени мусять вислухати Службу Божу у своїй церкві, щоби виповнити заповідь церковну.

37) Над товариствами світських греко-Рутенів чувають їх власні епископи. Люди повинні старатися прилучуватись до товариств, основаних або поручуваних через їх настоятелів церковних і мусять триматися **здалека від заборонених товариств і від тих, котрі стараються уникнути нагляду законної церковної власти. Газети, книжки, брошури й инші періодичні видання є під наглядом греко-рут. епископів, а їх священики не будуть дописувати до них, ані не будуть видавати їх без дозволу своїх епископів.**

**IV. Подружа між греко-Рутенами й латинниками.**

38) Подружа між гр.-Рутенами і католиками латинського обряду не заборонені. Жінка може в часі вінчання, або в часі подружного життя прилучитись до обряду свого мужа. По розвязанню подружа жінка може вернутись до свого обряду.

39) Подружа між гр.-Рутенами і католиками латинського обряду мається відбувати після декрету "ne temere" і для того торжества довершує **парох нареченої і її обряду.**

40) В подружах католиків мішаного обряду розрішення (диспензи), які були би конечні, дає епископ нареченої.

41) Діти, вроджені в Злучених Державах з мішаного подружа щодо обряду, мається **хрестити в обряді батька; хлопці й дівчата мусять іти за обрядом батька.**

42) Діти хрещені в иншім обряді в небезпеці смерти, або роджені і хрещені в місци, де властивий парох батька був неприсутний, належать до обряду батька; священик, котрий довершив Тайну хрещення, мусить післати случай хрещення до властивого пароха.

43) Діти належать під юрисдикцію пароха того обряду, до котрого належить батько. Незаконні йдуть за обрядом матери.

Повисші правила мають силу на 10 літ.

(Свята Конгрегація для Східної Церкви, 1 березня 1929; Акти Апостольської Столиці XXI, 152-159).

Переклав **В. Буковенко.**





# ПРОТОКОЛ

**XVII. Головної Конвенції Українського Народного Союза, що відбулася на днях від 13. до 18. мая 1929. включно, в місті Нюарк, Н. Дж.**

(26)

На запити і інтерпеляції делегатів предс. п. Т. Грицей відповідає як слідує:

1. **Від. 206,** делегат п. Василь Бурак — за присутність на ювилейних святах в Філаделфії я не побирав жадних діет ані видатків. Противно, ще докладав свої гроші, бо, як нам відомо, все на таких святах заряджується колекту на якусь ціль; отже я не міг нічого не дати, мусів бодай рівнатися з другими членами У. Н. С. і гостями. Також не рахував я нічого за дві подорожи до Елизабет, Н. Дж., ані на ювилейне свято п. С. Ядловського, а за присутність на святі в Бруклині, Н. Й., порахував я тільки подорож.

2. **Від. 292,** делегат Петро Кізель — о знижку належитости за залізничі білети на конвенцію — о скільки я знав, дотепер ніхто ніколи не старався і ніхто не пропонував сего, з тої то причини і я сего не робив. Справа та однак мені представляється досить трудна, бо делегати їхали з ріжних сторін і ріжними залізницями. Було отже сумнівне питання, чи взагалі далобися було що зробити, але можна було пробувати і сумно, що ви, пане делегат, знаючи про таку благодать, не написали до мене або до головної канцелярії У. Н. С.

3. а) **Від. 83,** делегат Роман Карбівник — я, як предсідатель, заступав У. Н. С. на похороні бл. п. Якубовича, фінансового секретаря орг. Провидіння, а пп. С. Ядловський і Р. Слободян прибули рівнож своїм коштом, чого їм хіба не можна було заборонити, отже було нас трох головних урядників.

б) Щодо творення нових відділів, а не злучування, то вам, пане делегат, добре відомо, що на отворенне відділу на Вест Філаделфії на 82 вулиці, Тов. Зоря, я мусів згодитися, бо годі змушувати людей, що там мешкають, їхати 80 вулиць на засіданне на Френклін улицю, і якби я був не позволив, то ті члени хотіли вступити до іншої організації. Те саме сталося з другими відділами. Приміром Тов. ім. Кн. Данила хотіло мати відділ на Норті, а як ні, то урядники других організацій вже намовляли їх до вступлення до їх організації. Також відомо вам, п. делегат, що Тов. ім. Вітовського завязане в домі Січовім тільки для того, щоби там належали прихильники Січи і вони не мали охоти належати до іншого відділу, а тільки хотіли самі собою правити, а як ні, то хотіли рівнож вступити до іншої організації, де їх навіть прошено. Та сама процедура була з відділом в Брістол, Па., де ще жадного відділу не було, а се осібне місто і від Філаделфії досить далеко. Думаю, отже панове делегати, що тим, що я позволив на отворенне нових відділів, замісць пустити людей до інших організацій, і тим способом придбав около 80 нових членів, я не прогрішився проти У. Н. Союза.

4. а) **Від. 7,** делегат Дмитро Капітула — статутова комісія з попередної конвенції в Рочестер не припоручила змінювати параграфу 10 статута У. Н. С., тільки змінила параграф 332, де сказано, що відділ має мати 25 членів, і до часу, доки не має 25 членів, уважається в стані організовання. Вам ходить о се, чому головний уряд допустив делегатів з відділів, де є менше ніж 25 членів. Над сею справою я і другі головні урядники багато стратили часу і при інформованню у наших адвокатів показалося однак, що жадна організація, а також і У. Н. Союз, не може відбирати відділам прав, які вони вже мали перед ухвалою конвенції в році 1925. На се маємо писемне освідчення від адвокатів У. Н. С. З тих то причин головний уряд допустив делегатів усіх відділів, які істнували перед конвенцією в році 1925, а не допустив нових відділів, котрі не мали 25 членів, бо перед виданнем чартерів остереглося їх, що делегатів на конвенцію будуть могли вислати аж тоді, коли будуть мати 25 членів в своїм відділі.

б) В справі Сиротинця дам вам відповідь пізнійше.

5. а) **Від. 62,** делегат Антін Пашук — що до обовязків предсідателя У. Н. С., то я виконував як міг найточніше, і жаден інший предсідатель не може нічого більше для У. Н. С. зробити, хіба що сидівби стало в головній канцелярії — розуміється за відповідним винагородженнем.

б) Щодо пильнування редакторів, то досить цікаве — редактори писали, чи там оголошували, те, що уважали, як люде на такім становищи. Напрям Свободи назначила конвенція в Рочестер, Н. Й., в році 1925 і того напряму, як чулисьте зі справоздань пп. редакторів, вони трималися. По найбільшій части, зрештою, дописи ріжні, можливо декому неприемні, писали члени У. Н. С. і ми пр. на річних засіданнях мали дуже мало дискусій, підчас коли на попередних засіданях дискусії тривали по кілька днів.

в) Щодо статтей, то не моє діло; на се є пп. редактори, котрим пп. секретарі подають, на які теми дещо про У. Н. С. здалобися писати.

г) Щодо вотум недовіря, то я від вас, пане делегат, нічого іншого не сподівався. Ви зі мною гніваєтеся літа і як сторонник еп. Богачевського, котрий мене і других 8 людей викляв за скликанне церковного конгресу, не можете нічого іншого вносити. На щастє, не ви самі, але і другі пп. делегати мають право говорити на конвенції.

5. **Від. 76,** делегат Іван Лисяк — по переведенню кампанії в квітни 1926 було треба роздати перстенці як нагороду членам і урядникам У. Н. С. в Філаделфії, а що се був 32 рік істновання У. Н. С., проте я в порозумінню з головною екзекутивою постарався, щоби філаделфійські відділи У. Н. С. устроїли 32-літний ювилей, котрий був получений з коштами, як галя, співаки, музика, спільна вечера. Відділи дали дещо на кошти, однак забракло около 60 дол., і я, уважаючи, що се свято варта було ту суму для У. Н. С., казав доложити її з головної каси, бо багато Українців дізналось, що то властиво за організація той У. Н. С., і багато вступило в члени — тимбільше, що урядники ріжних організацій говорили про У. Н. С. ріжні неправдиві сплетні — і думаю, що се нічого злого, бо якби У. Н. С. в кождім більшім місті устроїв таку пропаганду таким малим коштом, то багато членів придбалобися.

6. **Від. 233,** делегат Іван Мартинець — на підставі ухвал Головного Уряду всі жертви У. Н. С. відсилано через Обєднаннє, тому, що Обєднаннє є центральна чартерована політично запомогова організація, котра істнує від 1922 р. і вислала до краю около 150 тисяч дол. на ріжні цили, як: Рідна Школа, Інваліди, Політичні Вязні, Сиротинець, Памятник Франка, потерпівшим від повені і пр., котра провадить свою канцелярію і книги діловодсвта так, що кождий цент може бути все сконтрольований. Про Обєднанне знають вже всі; навіть українські діти збирають і посилають гроші на ріжні цили до Обєднання, а зрештою Обєднанне є заложене і підтримуване майже усіми членами У. Н. Союза.

7. **Від. 46,** делегат Гілярій Божемський — У. Н. С., так як і інші організації, не розвивається, бо нова іміграція не приходить, а стара іміграція по части вже належить до У. Н. С., а по части до інших організацій.

8. **Від. 213,** делегат Йосиф Кобрин — за вотум довіря дякую.

9. **Від. 170,** делегат Йосиф Ваплавський — на се питання я вже відповів делегатови відділу 46.

10. **Від. 371,** делегат Василь Кузів — частина відповіди вже дана делегатови відділу 46, а щодо заходів, то головна екзекутива взивала пп. редакторів до писання відповідних статтей і такі писано, кромі сего заряджувала кілька кампаній, котрі випали досить вдоволяючо. Тепер прим. заряджено Діточу Кампанію і також добре продовжається, от прим. тамтого місяця прибуло понад 600 нових членів до Молод. Департаменту.

11. **Від. 174,** делегат Андрій Савран — за вотум довіря дякую.

12. **Від. 204,** делегат Микола Близнак — за довіря дякую.

13. **Від. 339** делегат Іван Сорона — дякую і прошу відділови подякувати від мене.

14. **Від. 234,** делегат Константин Пілат — дякую і прошу відділови подякувати від мене.

15. **Від. 210,** делегат Олекса Питляр — мою працю для У. Н. С. я виписав в моїм справозданню і ще раз повторяю, що я старався робити все можливе і я певний, що жаден інший предсідатель більше не може нічого зробити, хіба буде стало урядувати в головній канцелярії У. Н. С., та побирати відповідну для такої організації місячну платню.

На поставлене Йосифом Кобрином, дел. від. 213, внесенне, поперте Николаєм Демчиною, дел. від. 260, ухвалено вотум довіря предсідателеви Т. Грицеви, окрім 4 голосів, які голосували проти.

(Дальше буде)

## ВЕЧІР.

За обрій сонечко вже сіло,
В рожевім сяйві догоріло,
Останній промінь тихо згас
І наступив вечірній час.
Сплелися тіни, мов в танках,
А сонне листя на гильках
Шепоче тихо перед сном;
Повільно мовкне все кругом.
В туманах далі розплилися,
В серпанки наче одяглися...
Ось загораються рясні
На небі зіроньки ясні.

**П. Т.**

Малий синок новеліста дістав за брехню, а коли скінчив плакати, запитав батька:

— Коли то я, тату, перестану діставати за брехню, а почнуть мені за неї платити, так як вам?

## ПІДХОДЯЧІ СЛОВА.

Запропастив Іван люльку,
Де та думає,
Чи згубив де, чи лишив де?
Ніяк не вгадає.
Переходить попри церкву,
До церкви вступає...
Трохи пізно, бо проповідь
Священик читає.
Став наш Іван у притворі,
Про люльку кмітує,
А панотець у промові
Заповідь цитує:
„Не пожадай жени, брате,
Ближнього твойого"...
При сих словах Іван вгадав,
Це є люлька його.

**Мих. Кумка.**

# ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗА

**відбувшоїся на днях від 15—20. липня 1929 р. включно, в головній канцеларії У. Н. Союза.**

Головна Контрольна Комісія розпочала своє засідання дня 15 липня 1929 р. в годині 9-тій рано, уконституувавшися в слідуючім порядку: О. Шараварко, предсідатель; Гр. Пипюк, секретар і д-р В. Клодницький, член сеї комісії.

По тім приступлено до провірювання діловодства у всіх департаментах і знайдено, як слідує:

## ЗВІТ РЕКОРДОВИЙ.

**Повнолітні члени.**

З початком січня 1929 р. було членів .......... 20,381
Від 1 січня до 30 червня 1929 р.:
- принято нових .......... 943
- принято наново .......... 357
- принято з переступними листами і з инших кляс .......... 351

Разом 22,032

Від 1 січня до 30 червня 1929 р.:
- суспендовано .......... 637
- відійшли з переступними листами і до инших кляс .......... 340
- померло .......... 106

Разом 1,083

З кінцем червня 1929 р. остає повнолітних членів .......... 20,949

**Молодечий Департамент.**

З початком січня 1929 р. було дітий членів в У. Н. С. 12,971
Від 1 січня до 30 червня 1929 р.:
- принято нових .......... 1,345
- принято наново .......... 149
- принято з переступними листами .......... 149

Разом 14,704

Від 1 січня до 30 червня 1929 р.:
- суспендовано .......... 427
- відійшли з переступними листами .......... 141
- відійшли до повнолітних членів .......... 105
- померло .......... 19

Разом 692

З кінцем червня 1929 р. остає членів у Молод. Департ. 14,012
За час 6 місяців:
- прибуло повнолітних членів до У. Н. С. .......... 568
- прибуло дітий членів .......... 1,041

Разом 1,609

**ЗВІТ КОНТРОЛІ ГОЛ. ФІН. СЕКРЕТАРЯ ВІД 1. СІЧНЯ ДО 30. ЧЕРВНЯ 1929 Р.**

**П Р И Х О Д И:**

| | Вкладки від членів | Проц. від морґеґів | Проц. від бондів | Проц. з банків | Сирітські части | Відзнаки книги і ин. | Сплата морґеґів | Сплата бондів | Сплата позички | Календар | Рент | Разом |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Січень | 32,606.36 | 4,717.92 | 3,370.00 | 5,303.44 | 1,000.00 | 181.97 | 44,747.00 | | | 215.65 | | 92,142.34 |
| Лютий | 32,638.16 | 4,009.90 | 4,145.00 | | 1,600.00 | 203.57 | 1,157.50 | 11,033.00 | | 75.95 | | 54,863.08 |
| Март | 32,856.91 | 6,767.60 | 295.00 | | 1,788.90 | 268.63 | 8,255.00 | | | | | 50,232.04 |
| Квітень | 33,048.41 | 1,948.50 | 1,647.79 | | 3,100.00 | 236.02 | 770.00 | | | | | 40,750.72 |
| Май | 33,147.38 | 1,841.38 | 1,187.50 | | 100.00 | 213.38 | 619.50 | 5,100.00 | 37.50 | | | 42,246.64 |
| Червень | 33,462.63 | 5,001.95 | 242.38 | | 2,640.00 | 195.23 | 755.00 | | | | | 42,297.19 |
| Разом | 197,759.85 | 24,287.25 | 10,887.67 | 5,303.44 | 10,228.90 | 1,298.80 | 56,304.00 | 16,133.00 | 37.50 | 291.60 | | 322,532.01 |

**Р О З Х О Д И:**

| | Фонд посмертний | Фонд адміністр. | Фонд запомоговий | Фонд конвенц. | Фонд сирітський | Морґеґі | Бонди | Фонд народний | Реальність | Фонд Резерв. | Рент | Разом |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Січень | 10,750.00 | 4,880.86 | 550.00 | | 4,493.44 | | | 55.00 | | | | 20,729.30 |
| Лютий | 21,483.00 | 5,079.15 | 1,300.00 | | 502.15 | | | | | | | 28,364.30 |
| Март | 14,800.00 | 5,384.34 | 925.00 | 100.00 | 1,812.22 | | | 577.83 | | | | 23,599.39 |
| Квітень | 13,250.00 | 7,843.48 | 838.00 | | 1,340.75 | | | 327.80 | | | | 23,600.03 |
| Май | 10,469.76 | 5,409.39 | 4,870.00 | 40,561.35 | 414.10 | | | 33.40 | | 100.00 | | 61,858.00 |
| Червень | 11,181.75 | 7,170.83 | 650.00 | | 682.88 | | | | | | | 19,685.46 |
| Разом | 81,934.51 | 35,768.05 | 9,133.00 | 40,661.35 | 9,245.54 | | | 994.03 | | 100.00 | | 177,836.48 |

ЗІСТАВЛЕННЄ.

Готівка з кінцем грудня 1928 р. остала .......... $360,027.14
Прихід за перших 6 місяців 1929 р. .......... 322,532.01

Разом .......... $682,559.15
Розхід за перших 6 місяців 1929 року .......... 177,836.48

Готівка з кінцем червня 1929 р. остає .......... $504,722.67

**Льокація фондів.**

**Фонд посмертний.**

Linden National State Bank, Linden, N. J. .......... 22,842.66
Trust Co. of New Jersey, Jersey City, N. J. .......... 16,979.32
Central Home Trust Co., Elizabeth, N. J. .......... 26,009.23
Linden National Bank, Linden, N. J. .......... 212,443.20
Providence Inst. for Savings, Jersey City, N. J. .......... 11,095.85
Elizabeth Banking Co., Elizabeth, N. J. .......... 2,947.31
Germania Mutual Saving Ass'n, Elizabeth, N. J. .......... 30,845.10
Peoples Nat'l Bank, Elizabeth, N. J. .......... 2,841.61
Germania Mutual Saving Ass'n, Elizabeth, N. J. .......... 12,032.63

Разом $362,179.60

**Фонд резервовий.**

[illegible] Trust Co., Shamokin, Pa. .......... $3,693.23
Hudson County Nat'l Bank, Jersey City, N. J. .......... 12,427.11
Nat'l State Bank, Elizabeth, N. J. .......... 33,540.08
Linden Nat'l Bank, Linden, N. J. .......... 9,622.30

Разом $59,281.72

**Фонд запомоговий.**

First Nat'l Bank, Jersey City, N. J. .......... $12,681.90
Union County Trust Co., Elizabeth, N. J. .......... 16,651.47

Разом $29,333.37

**Фонд сирітський.**

Market St. Nat'l Bank, Shamokin, Pa. .......... $3,189.77
Peoples Trust Co., Shamokin, Pa. .......... 6,112.54
Union County Trust Co., Elizabeth N. J. .......... 20,496.92

Разом $29,799.23

**Фонд конвенційний.**

Linedn Nat'l Bank, Linden, N. J. .......... $230.85
Union County Trust Co., Elizabeth, N. J. .......... 14.45
Down town Trust Co. of Elizabeth, N. J. .......... 1,041.35

Разом $1,286.65

**Фонд народний.**

Union County Trust Co., Elizabeth, N. J. .......... $10,762.62

**Фонд адміністраційний.**

Union County Trust Co., Elizabeth, N. J. .......... $12,079.48

**Інвестиція готівки в морґечах.**

З днем 31. грудня 1928 року остало в морґечах .......... $1,041,164.00
За час 6 місяців сплачено морґечів .......... 56,304.00

З днем 30. червня 1929 р. остає в морґечах .......... $984,860.00

**Бонди.**

З днем 31. грудня 1928 р. остало в бондах .......... $476,123.80
За час 6 місяців сплачено бондів .......... 16,133.00

З днем 30. червня 1929 р. остає в бондах .......... $459,990.80

**Льокація фондів.**

| Фонд посмертний. | | Фонд резервовий. | |
|---|---|---|---|
| Готівка | $362,179.60 | Готівка | $59,281.72 |
| Морґечі | 762,250.00 | Морґечі | 93,210.00 |
| Бонди | 371,003.30 | Бонди | 28,567.00 |
| | | Реальність | 125,000.00 |
| Разом | $1,495,432.90 | Разом | $306,058.72 |

| Фонд запомоговий. | | Фонд адміністраційний. | |
|---|---|---|---|
| Готівка | $29,333.37 | Готівка | $12,079.48 |
| Морґечі | 34,900.00 | Реальність | 30,241.89 |
| Разом | $64,233.37 | Разом | $42,321.37 |

| Фонд сирітський. | | Фонд запомоговий. | |
|---|---|---|---|
| Готівка | $29,799.23 | Готівка | $29,333.37 |
| Морґечі | 94,500.00 | Морґечі | 34,900.00 |
| Бонди | 60,420.00 | Разом | $64,233.37 |
| Разом | $184,719.73 | | |

**Фонд конвенційний.**
Готівка .......... $1,286.65

**Фонд народний.**
Готівка .......... $10,762.62

БІЛЯНС.

| Стан чинний. | | Стан довжний. | |
|---|---|---|---|
| Готівка | $504,722.67 | Фонд посмертний | $1,495,432.90 |
| Морґечі | 984,860.00 | „ резервовий | 306,058.72 |
| Бонди | 459,990.80 | „ запомоговий | 64,233.37 |
| Реальність | 155,241.89 | „ адміністрац. | 42,321.37 |
| | | „ народний | 10,762.62 |
| | | „ конвенційний | 1,286.65 |
| | | „ сирітський | 184,719.73 |
| Разом | $2,104,815.36 | Разом | $2,104,815.36 |

**МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.**

| ПРИХІД. | | РОЗХІД. | |
|---|---|---|---|
| Січень | $5,109.32 | Січень | $2,303.94 |
| Лютий | 3,671.05 | Лютий | 1,118.44 |
| Март | 3,317.18 | Март | 1,453.61 |
| Квітень | 3,565.74 | Квітень | 2,134.09 |
| Май | 3,843.52 | Май | 684.87 |
| Червень | 3,487.63 | Червень | 391.64 |
| Разом | $22,994.44 | Разом | $8,086.59 |

ЗІСТАВЛЕННЄ.

Готівка з кінцем грудня 1928 р. остала .......... $70,914.45
Прихід за час 6 місяців .......... 22,994.44

Разом .......... $93,908.89
Розхід за час 6 місяців .......... 8,086.59

Готівка з кінцем червня 1929 остає .......... $85,822.30

**Льокація готівки в банках.**

**Фонд посмертний.**

Union County Trust Co., Elizabeth, N. J. .......... $22,592.88
Peoples Nat'l Bank, Elizabeth, N. J. .......... 12,906.50
Elizabeth Trust Co., Elizabeth, N. J. .......... 11,224.81

Разом $46,724.19

**Фонд адміністраційний.**

Union County Trust Co., Elizabeth, N. J. .......... $4,085.65
Mutual Saving Fund Harmonia, Elizabeth, N. J. .......... 35,012.46

Разом $39,098.11

**Льокація фондів.**

| Фонд посмертний. | | Фонд адміністраційний. | |
|---|---|---|---|
| Готівка | $46,724.19 | Готівка | $39,098.11 |
| Морґечі | 40,100.00 | | |
| Бонди | 36,623.00 | | |
| Разом | $123,447.19 | | |

БІЛЯНС.

| Стан чинний. | | | |
|---|---|---|---|
| Готівка | $85,822.30 | Фонд посмертний | $123,447.19 |
| Морґечі | 40,100.00 | „ адміністрац. | 39,098.11 |
| Бонди | 36,623.00 | | |
| Разом | $162,545.30 | Разом | $162,545.30 |

**Стара резерва Молодечого Союза.**

Готівка з кінцем грудня 1928 р. остала .......... $16,689.89
Процент за 6 місяців .......... 326.88

З кінцем червня 1929 р. стара резерва остала .......... $17,016.77

**Готівка знаходиться.**

The New Jersey Title Guarantee and Trust Co., Jersey City .......... $16,671.36
The N. J. Title Guarantee and Trust Co., Jersey City (check acc't) .......... 345.41

Разом $17,016.77

**ЗВІТ ДРУКАРНІ СВОБОДИ.**

| ПРИХІД. | | РОЗХІД. | |
|---|---|---|---|
| Січень | $10,652.88 | Січень | $7,556.15 |
| Лютий | 5,920.94 | Лютий | 6,991.45 |
| Март | 7,326.16 | Март | 6,281.59 |
| Квітень | 8,559.61 | Квітень | 8,120.96 |
| Май | 6,077.36 | Май | 5,287.06 |
| Червень | 7,238.24 | Червень | 8,993.07 |
| Разом | $45,775.19 | Разом | $43,180.28 |

ЗІСТАВЛЕННЄ.

Готівка з кінцем грудня 1928 р. остала .......... $2,533.13
Прихід за 6 місяців .......... 45,775.19

Разом .......... $48,308.32
Розхід за 6 місяців .......... 43,180.28

Готівка з кінцем червня 1929 р. остає .......... $5,128.04
Депозит в газовій компанії .......... 100.00

Разом $5,228.04

**ЗВІТ СИРОТИНЦЯ-ЗАХИСТУ У. Н. СОЮЗА.**

| ПРИХІД. | | РОЗХІД. | |
|---|---|---|---|
| Січень | $1,116.86 | Січень | $60.00 |
| Лютий | 325.20 | Лютий | 60.00 |
| Март | 495.60 | Март | 60.00 |
| Квітень | 192.47 | Квітень | 60.00 |
| Май і червень | 589.05 | Май і червень | 120.00 |
| Разом | $2,719.18 | Разом | $360.00 |

ЗІСТАВЛЕННЄ.

Готівка з кінцем грудня 1928 р. остала .......... $42,326.54
Прихід за 6 місяців .......... 2,719.18

Разом .......... $45,045.72
Розхід за 6 місяців .......... 360.00

Готівка з кінцем червня 1929 р. остає .......... $44,685.72

Головна Контрольна Комісія переводила контролю у всіх департаментах головної канцеларії У. Н. Союза. Провірено департамент рекордовий, фінансовий, банкові книжочки, стейтменти, цінні папери в банковій скритці („волтї") й адміністрації Свободи. Все знайдено у взірцевім порядку.

Jersey City, N. J., July 20, 1929.

ЗА ГОЛОВНУ КОНТРОЛЬНУ КОМІСІЮ У. Н. СОЮЗА:
О. Шараварко. Гр. Пипюк. Д-р В. Клодницький.